

ELŐSZÓ

FOREWORD*

Ezt a kötetet Figler András régész, örökségvédő barátunknak 70. születésnapja alkalmából, 2026. március 22-én jelképesen adjuk át. A valóságban ezt már sajnos nem tehetjük meg, hiszen tragikusan fiatalon eltávozott (1956–2010) a körünkéből.

A könyv 17 szerzőjének szinte mindegyike dolgozott Vele. A kajárpéci ásatásán, a győri vagy az óvári múzeumban, netán az általa vezetett régiós örökségvédelmi hivatalban, lelőhelyeken vagy leletanyagán. Néhány fiatal kolléga személyesen már nem ismerhette. Tárgyi és szellemi hagyatékával azonban nap mint nap találkozunk, amit kiemelkedőnek és ma is folytatandónak gondolnak. Nem meglepő tehát, hogy első felkérésre mindenki igennel válaszolt az emlékülésen tartandó előadásra vagy ajánlotta fel később a tanulmányát.

Amikor elhatároztam, hogy meg kellene emlékezni Róla, régi ismerősömhöz, Csécs Terézhez, a győri múzeum hajdani könyvtárosához fordultam. Tudtam, hogy Ők kedvelték egymást. Ráadásul Teri András általános iskolai osztálytársa volt, Ménfőcsanakon él, ahol a Figler család, így András is nyugszik. Teri azonnal igent mondott és maximálisan segített. Természetesen mellénk állt András húga, Éva, valamint András gyerekei, Benedek és András. Az esemény megvalósításához Bartók Ferenc OSB plébános úr járult még hozzá a Községi Ház helyszíneként való biztosításával. Így 2025. június 7-én megvalósulhatott az emlékülés **(1. kép)**. Ezen pedig, az előadások félidejében András barátja, Füzfa Balázs irodalomtörténész, jelen kötet Kiadója felajánlotta nem mindennapi anyagi támogatását és ezzel elindította a „lavinát”.

Innen, az emlékülés résztvevőinek **(2. kép)** egyöntetű és pozitív „kisugárzásától” datálható e munka elindításának és megjelentetésének gondolata. Kilenc hónap után pedig már hozzáférhető a kötet pdf-változata! Nyomtatott példányokat a környezetünk védelme végett nem terveztünk.

We symbolically present this volume to our friend, archaeologist and protector of cultural heritage András Figler, on the occasion of his 70th birthday on March 22, 2026. In reality, we can no longer do this, as he tragically passed away at a rather young age (1956–2010).

Almost all 17 authors of the book worked with him. During the excavations in Kajárpéc, at the Győr or the Mosonmagyaróvár museum, or at the regional heritage protection office he led. Others worked at the sites he excavated or on the finds he recovered. Some young colleagues may no longer have known him in person. However, they encounter his material or intellectual legacy every day, considered outstanding and worthy of continuation even today. It is therefore not surprising that everyone responded positively to my first call to give a presentation at the memorial meeting. Some offered their contribution to this volume subsequently.

When I decided that András should be commemorated, I turned to my old acquaintance, Teréz Csécs, the former librarian of the Győr Museum. I knew that the two of them liked each other. Moreover, Teri was András' classmate in elementary school, and she lives in Ménfőcsanak, where András and several members of his family have been laid to rest. Teri said yes and helped as much as possible. Of course, the sister of András, Éva, as well as his sons, Benedek and András, stood by us. Parish priest Ferenc Bartók OSB also contributed to the realization of the event by providing the Community House. Thus, on June 7, 2025, the memorial meeting took place **(Figure 1)**. And at that point, during the half-time of the presentations, a friend of András, literary historian Balázs Füzfa, the publisher of this volume, offered his extraordinary financial support thereby starting the “avalanche” that resulted in this volume.

The idea of starting and publishing this work can be dated from the unanimous and positive attitude of the participants of the memorial meeting **(Figure 2)**. And after nine months, like a newborn child, the pdf version of this volume is now available! We did not plan to print it on paper in an effort to protect the environment.

* ILON Gábor (2026): Előszó / Foreword. In: ILON, G. (szerk./ed.), *, „Elég volt a fecsegésből!”* In memoriam Figler András (1956–2010). Savaria University Press, Szombathely, 7–10.

A könyvvel nem csak Figler András emlékének megőrzését szeretnénk hathatósan biztosítani, de a nevében a hajdani Művelődési Minisztérium és a Soros Alapítvány támogatásával megvalósított „Kajárpéci honismereti tábor” tevékenységébe is betekintést nyújtunk. Kiadványunkat minden szerző és szerkesztő, tördelő és fordító önzetlen munkájával segítette napvilágra.

Jómagam, mint e helyzet előidézője köszönetet mondok mindenkinek, aki az ügy mellé állt, és előmozdította annak megvalósulását.

Köszönet továbbá mindazoknak, akik könyvünk elektronikus változatát terjeszteni fogják: Figler András iskoláinak az általánostól az egyetemig, a múzeumoknak és önkormányzatoknak, ahol dolgozott, és a múlt megőrzésében segített, a könyvtáraknak, ahol az emléket ápolják.

Mesterháza, 2026. március 1.

Ilon Gábor
régész, szerkesztő

With the book, we not only want to effectively preserve the memory of András Figler, but we also provide an insight into the activities of the “*Kajárpéc Heritage Awareness Camp*” implemented in his name with the support of the then Ministry of Culture and the Soros Foundation. Each and every author, editor and translator participated in the creation of the publication as selfless volunteers.

As the person who brought this situation about, it is fitting for me to thank everyone who supported our cause in even the smallest way and helped to advance its implementation.

Already in advance, I would like to express the gratitude of all contributors to the volunteer distributors of this volume. They include institutions where András Figler received his education from the elementary school to the university, as well as the museums where he worked, and the local governments of settlements where he helped preserve the past, and the libraries that cherish his memory.

Mesterháza, March 1, 2026

Gábor Ilon
archaeologist, editor

MEGHÍVÓ EMLÉKÜLÉSRE

Figler András régész halálának 15. évfordulója alkalmából

2025. június 7-én, szombaton 13:30 órától

A helyszín: Ménfőcsanak, Szent Kereszt plébánia
régí iskolaépülete, Csanaki u. 1. (a templom mellett)

Köszönet Bartók Ferenc OSB plébános úrnak!

A megemlékezés programja

Minden előadónak 15 – 20 perc áll a rendelkezésére.

Levezető elnök: Ilon Gábor régész

Vikár Tibor, tanár (Zalabér): Kajárpéci honismereti táborok és borászati beszélgetések

Losonczi Máté, régész, tanár (Győr): Figler András a rendíthetetlen örökségvédő

Erős Erika, műemléki szakmérnök (Győr): Ahogy én láttam, ismertem...

András sírjának koszorúzása a temetőben.

Emlékezik: dr. Fűzfa Balázs irodalomtörténész, tanár

Czuppon Tamás, régész (Óvár): Az óvári igazgató és ásató régész arcéle (emlékeim)

Czigány Dávid, régész (Győr): Régészeti nyomozások a raktárban - egy lappangó rézkori tárgy felderítése

dr. Mrenka Attila, régész (Sopron): Lelőhelyek és nyilvántartások: mit védünk?

Hozzászólások

A várható érkezésről visszajelzést kérünk: Csécs Teréz, könyvtáros, történész, házigazda (Ménfőcsanak)
és Ilon Gábor (ilon.gabor56@gmail.com)

1. kép: Az emlékülés programja (Készítette Csécs Teréz és e sorok szerzője)

Figure 1: The program of the memorial meeting (Prepared by Teréz Csécs and the author of this foreword)

2. kép: Az emlékülés résztvevői a Közösségi Ház előtt, 2025. június 7.

Figure 2: The participants of the memorial meeting in the courtyard of the Community House, June 7, 2025

Balról jobbra, 1. sor / First row, from left to right: Perjés Dorottya, Figler András, Ganglné Figler Éva, Figler Benedek, Vikár Tiborné, Gangl Éva, Szabady János, Ilon Gábor

2. sorban balról / Second row from left to right: Csécs Teréz, Fehér Csilla, Kerner Gábor, Szabó Adrienn, Erdős Olívia, Czupponné Németh Veronika, Mrenka Attila (takarásban), Vikár Tibor, Czigány Dávid, Géber József, Fűzfa Balázs

3. sorban balról / Third row from left to right: Laki György, Büchler Zsolt, Szigethy Balázs, Czuppon Tamás, Perger Gyula, Losonczi Máté, Ruzsicska Andrea, Dimény Gábor, Martinschich Balázs, Németh Alajos (takarásban), Banai Csaba

4. sorban teljes árnyékban / Fourth row, in full shadow: Vikár Dávid

(Készítette az egyik előadó és szerző / Photo by one of the speakers and author: Erős Erika, külön fotón / on separate photo)